

HERZIEN RAPPORT van de Commissie Toekomstig Beleid

I. Inleiding.

De achtergrond van dit herziene rapport wordt gevormd door de Beleidsnotitie, die de Algemene Kerkenraad in januari 2004 heeft vastgesteld. Deze notitie gaat uit van twee ingrijpende besluiten, die de AK in oktober 2003 heeft genomen, namelijk het instellen van een vacaturestop en het op korte termijn sluiten van een tweede kerkgebouw (na het afstoten van de Oosterkerk). De AK stelde een Commissie Toekomstig Beleid (CTB) in om het proces van menings- en besluitvorming binnen de SOW-gemeente Enschede te begeleiden.

Op 16 mei 2004 zijn de zeven wijkkerkenraden in een gezamenlijke vergadering bijeen geweest om van gedachten te wisselen over de notitie.

In haar schrijven van 19 mei 2004 legt de CTB aan zeven wijkkerkenraden een vijftal vragen voor, met het verzoek die uiterlijk 31 juli 2004 schriftelijk beantwoord te hebben.

Inmiddels kan worden vastgesteld dat alle wijkraden tijdig hebben gereageerd.

In de junivergadering van de Algemene Kerkenraad is ook aan het GPO verzocht te reageren op de Beleidsnotitie.

Het GPO heeft eind augustus zijn reactie aan de CTB doen toekomen.

Op 27 augustus 2004 is de commissie bijeen geweest en heeft de reacties besproken.

In dit schrijven treft u onder II. de samenvatting van de reacties; onder III. zijn de conclusies vermeld, terwijl u onder IV. kennis kunt nemen van de aanbevelingen van de CTB.

Op 1 september jl. heeft de CTB met het moderamen van de AK gesproken over haar zienswijze op de binnengekomen reacties. Op grond daarvan biedt de CTB aan de AK-vergadering van 16 september dit rapport aan als een discussiestuk. Volgens moderamen en CTB verdient wat nu voorligt een grondige bespreking, alvorens tot vervolgstappen in enige richting kan worden overgegaan.

De CTB stelt zich voor, dat de AK pas tot definitieve besluitvorming zal overgaan, nadat de wijkkerkenraden kennis hebben kunnen nemen van wat de AK zich voorneemt te gaan besluiten en daarmee kunnen instemmen.

In oktober heeft de AK zich in grote lijnen gesteld achter het rapport van de CTB.

Hij heeft de wijkkerkenraden bijeengeroepen voor een informatieve gezamenlijke kerkenraadsvergadering te houden op 16 december 2004.

Op de AK-vergadering van oktober werden echter ook kerkordelijke vragen gesteld, die nader onderzoek noodzakelijk maakten.

Dit onderzoek vroeg meer tijd dan aanvankelijk gedacht. Daarom is besloten de vergadering van 16 december op te schorten.

Inmiddels is gebleken, dat het opheffen van de wijkkerkenraden en de vorming van één kerkenraad in een gemeente, waaraan ook een wijkgemeente van bijzondere aard (Bethelkerkgemeente) verbonden is niet mogelijk is. De kerkorde stelt dan de verplichting tot de instelling van een Algemene Kerkenraad.

Afgezien daarvan bleek, dat de instelling van deelraden, waarover in hoofdstuk IV.2 gesproken wordt zou gaan leiden tot een kerkenraad met een onwerkbaar grote omvang, omdat volgens de kerkorde alle ambtsdragers lid zijn van de kerkenraad.

De CTB heeft nu verder gezocht in een andere richting, namelijk om bij behoud van wijkkerkenraden en algemene kerkenraad, de wijkkerkenraden te verzoeken bevoegdheden toe te vertrouwen aan de algemene kerkenraad om aldus als algemene kerkenraad en wijkkerkenraad in gezamenlijkheid de verantwoordelijkheid voor het gemeentewerk te dragen.

De nadere uitwerking hiervan is te vinden in hoofdstuk IV.2

Toegevoegd is een nieuwe paragraaf IV.4 waarin beschreven wordt hoe de wijkkerkenraden bevoegdheden met betrekking tot de verkiezing en beroeping van predikanten toe kunnen vertrouwen aan de Algemene Kerkenraad, zo dat de verantwoordelijkheid voor deze verkiezing en beroeping in gezamenlijkheid behartigd wordt.

Voor de goede orde zij hier opgemerkt, dat de wijkgemeente van bijzondere aard (Bethelkerkgemeente) een geheel zelfstandige positie inneemt binnen het geheel van de Protestantse Gemeente Enschede en die ook zal behouden.

De vacaturestop betreft niet de wijkgemeente van bijzondere aard en de reorganisatievoorstellen zijn ook enkel op de gewone wijken gericht.

De Bethelkerkgemeente bepaalt zelf hoe zij zich wil inrichten en welke taken zij ter hand wil nemen. Zij maakt door twee afgevaardigden deel uit van de Algemene Kerkenraad.

II. Samenvatting van reacties uit de wijken na 2^e ronde.

Buiten het beantwoorden van de vijf vragen maken vier wijken tevens algemene opmerkingen, die huns inziens aandacht verdienen bij de voortgang van het proces.

DETA/Oosterkerk (DO): geeft uitvoerig commentaar ten aanzien van afstoten kerkgebouw(en). Zij adviseert daar op korte termijn een uitspraak over te doen, want anders dwingt de tijd tot het maken van een keuze. Zij wil zowel in aantal gebouwen als op organisatorisch terrein een oplossing zoeken, die op lange termijn effectief is, zodat er rust komt in de wijkgemeenten.

Oecumenische Geloofsgemeenschap Helmerhoek (OGH): onderstreept uitvoerig haar (zelfstandig) bestaansrecht in het heden en voor de toekomst. Zij beklemtoont de noodzaak om de organisatie op stedelijk niveau structureel te wijzigen - dit met het oog op reductie van het aantal predikantsplaatsen. Zij bepleit een zo spoedig mogelijke herschikking.

Vredeskerk: acht het eveneens noodzakelijk om op korte termijn veranderingen door te voeren, zowel op predikanten- als gemeenteleden niveau. Zij bepleit nogmaals een clustering van wijkgemeenten en spreekt haar voorkeur uit voor stedelijk twee clusters.

Verrijzeniskerk (Zuid): ziet vrijwilligers graag betrokken blijven bij eigen wijk. In groter (stedelijk) verband ziet zij winst in een gezamenlijke aanpak als het gaat om hetzelfde soort activiteiten, bijvoorbeeld pastoraatwerk, jeugdwerk, vorming en toerusting, catechese, etc. Zij bepleit in die gevallen begeleiding (coachen) door een professionele kracht, bijvoorbeeld predikant of jeugdwerker.

GPO: adviseert op korte termijn niet alleen een tweede, maar ook een derde kerkgebouw af te stoten. Zo wordt de pijn van de krimp eerlijker verdeeld dan wanneer één wijkgemeente haar vierplaats kwijtraakt. Ervaringen in den lande met zulke problemen opgedaan kunnen helpen om tot een genuanceerde en afgewogen keuze te komen. Ook bepleit het GPO te zoeken naar een organisatiemodel, waarin aan de ene kant een sterk beleid voor geheel Enschede gevoerd kan worden, terwijl aan de andere kant de 'kleur' (= het specifieke) van een wijkgemeente optimaal gehonoreerd en ten dienste van het geheel gesteld kan worden.

Opnieuw onderstreept het GPO een zodanige inzet van de predikanten voor de wijk en voor het geheel, dat de diverse kwaliteiten, waarover zij beschikken ten volle benut worden.

De beantwoording van de vragen geschiedt door nagenoeg alle wijken, al is dit hier en daar “verpakt” in het mogelijk honoreren van eigen wijk wensen. Met name OGH legt daarop nogal de nadruk. Zij pleit ervoor het wijk-eigene en het stedelijke herkenbaar te scheiden. De *Opstandingswijk* wil vooral haar activiteiten met de burgerlijke wijk (Tweckelerveld) en stedelijk breed het vluchtelingenwerk continueren. Waar mogelijk wil ze dit laatste verbreden in samenwerking met andere wijk(en).

Lonneker Kapel doet bij vraag 5 de suggestie om een stedelijk “Theologisch Café” op te starten. Haar argument is het belang van samen doen, stedelijk breed.

III. Conclusies naar aanleiding van de reacties.

- a. Alle aangeschreven wijken hebben de vragen behandeld en op tijd gereageerd.
- b. Alle wijken stemmen onverkort in met de visie, zoals verwoord in hoofdstuk I van de beleidsnotitie.
- c. Alle wijken zijn van mening dat bij vertrek van een predikant er een herschikking van taken voor de “achterblijvende” predikant(en) dient te komen, dus ook van de eventuele “eigen” wijkpredikant. Wel wil men het gevoel houden over een “eigen” wijkpredikant te kunnen beschikken voor wat betreft prediking en pastoraatwerk. Voor het overige mogen de activiteiten van de predikant wijkoverschrijdend (stedelijk) zijn.
- d. De wijken zijn van mening dat het een goede zaak is om de predikanten met betrekking tot het voorgaan in kerkdiensten te laten rouleren. Voorwaarde is wel dat in de regel de “eigen” wijkpredikant per maand tweemaal voorgaat in de wijk.
- e. Eensgezind zijn de wijken in hun visie dat grensoverschrijdende activiteiten, die in gezamenlijkheid kunnen worden uitgevoerd, ook metterdaad als zodanig dienen te worden aangepakt en verricht.
- f. Een meerderheid van de wijken pleit voor het op korte termijn structureel vormgeven aan de herschikking van predikantsplaatsen, gerelateerd aan het gegeven dat dit op termijn stedelijk 4,5 fte predikantplaats moet zijn.
- g. Een aantal wijken tesamen met het GPO bepleit reeds op korte termijn het aantal in gebruik zijnde kerkgebouwen te reduceren. Alleen op die manier blijft er een evenwichtige, lees werkbare, situatie tussen het aantal beschikbare predikanten en de vierplaatsen. Een tweetal wijken spreekt zich uit voor de vorming van twee stedelijke clusters.
- h. Naast de werkzaamheden in en ten bate van de eigen wijkgemeente moet er oog zijn voor de wereld rondom de wijk. Met andere woorden, de kerkgemeente is niet uitsluitend naar binnen gekeerd maar staat ook open voor hen die buiten de gemeente verkeren.
- i. Voor allerlei activiteiten zijn vrijwilligers in de wijkgemeenschap onmisbaar. Iedere wijk beschikt over tal van deze mensen, soms ware specialisten op hun gebied. Het zou een goede zaak zijn om waar mogelijk hen wijkoverschrijdend (stedelijk) in te kunnen zetten. Dat is niet alleen veel efficiënter, maar werkt ook in een aantal gevallen stimulerend en blikverruimend. Tevens kan het taakverlichtend werken voor nu nog eenzame gemeente-wijkwerkers.
- j. De wijkkerkenraad speelt tot op heden een belangrijke rol in de wijkgemeente en rondom het (wijk)kerkgebouw. Daarbij valt vooral te denken aan allerlei zaken rond de eredienst en aan het noodzakelijke interne en externe contact. Voor de leden van de wijk is de wijkkerkenraad herkenbaar en aanspreekbaar.

IV. Aanbevelingen

De CTB heeft haar taak zo opgevat, dat zij aan de AK niet alleen de samenvatting en conclusies van de binnengekomen reacties doorgeeft, maar die ook – naar de wijsheid waarover zij beschikt – probeert te wegen en daar aanbevelingen uit formuleert op grond waarvan de AK tot het voeren van beleid kan komen.

De CTB wil de reacties samenbrengen in een drietal thema's, te weten de problematiek van de gebouwen, de structuur van de gemeente en de inzet van haar predikanten.

1. Gebouwen

De Beleidsnotitie is geschreven tegen de achtergrond van twee besluiten van de AK van oktober 2003, nl de instelling van een vacaturestop totdat een niveau bereikt is van 4,5 fte én het op korte termijn afstoten van nog een kerkgebouw (nadat eerder de Oosterkerk buiten gebruik is gesteld).

In zijn brief van 27 maart 2004 schreef het College van Kerkrentmeesters aan de Algemene Kerkenraad, dat het afstoten van een kerkgebouw wat hem betreft pas aan de orde hoeft te zijn als in de predikantsformatie een belangrijke wijziging is opgetreden.

Daarmee is op dit moment een deel van de noodzaak om tot (grote) veranderingen te komen weggevallen.

Ook al is er volgens het CvK nu geen directe financiële noodzaak tot het afstoten van een kerkgebouw, toch is het de vraag hoe verstandig het is de kwestie van de gebouwen voor ons uit te schuiven totdat er een predikant is vertrokken.

Naast wat uit de binnengekomen reacties daarover te lezen is reikt de CTB de volgende twee overwegingen aan.

In de eerste plaats kunnen we constateren, dat we in Enschede in een 'te grote jas' leven; middelgrote tot kleine groepen kerkgangers maken op zondagmorgen gebruik van de Enschedese kerken. Het valt niet te verwachten, dat daar binnenkort in positieve zin verandering in zal komen. Landelijke gegevens wijzen uit, dat het aantal kerkgangers nog steeds dalende is. Wij kennen de reactie van kerkgangers als bij een bijzondere dienst aanmerkelijk meer mensen aanwezig zijn. Over het algemeen wordt een vollere dienst als inspirerender ervaren. Het afstoten van een kerkgebouw en het voegen van de betrokken wijk bij een andere vierplaats kan dat effect ook met zich meebrengen. Uiteraard is de CTB zich ook bewust van het afhaken van kerkgangers, omdat hún gebouw is afgestoten, maar die reactie zal ook in een later stadium niet zijn te voorkomen.

In de tweede plaats komt het er op aan zorgvuldig om te gaan met de financiële middelen. Bij de bespreking van de Beleidsnotitie in de wijken is naar voren gekomen, dat de voorkeur van velen eerder uitgaat naar de inzet van menskracht dan naar het in stand houden van gebouwen. Geld, dat vrijkomt bij het afstoten van een kerkgebouw en dat niet meer nodig is om dat kerkgebouw in stand te houden kan ten goede komen aan predikanten of kerkelijk medewerkers, die zich inzetten voor gemeenteopbouw, pastoraat, diaconaat, oecumene enz. De CTB is zich er terdege van bewust dat het afstoten (of buiten werking stellen) van een kerkgebouw ingrijpende gevolgen heeft voor de betrokkenen. Wat zich eerder als 'wijk' vormde 'rondom' een kerkgebouw moet een nieuwe plek vinden rondom de overgebleven vierplaatsen. Zo'n reorganisatie trekt een diep spoor. Op vele plaatsen in ons land is inmiddels (helaas) ervaring opgedaan met deze processen. Daarvan kan Enschede gebruik maken.

Aanbeveling 1:

De CTB beveelt de AK aan zich opnieuw te bezinnen op de reactie van het CvK van het afgelopen voorjaar en serieus te onderzoeken of het toch niet opportuun is binnenkort een kerkgebouw af te stoten.

2. Vier of twee clusters met vier of twee kerkenraden, één gemeente en kerkenraad

Voorstellen uit de Beleidsnotitie

De Beleidsnotitie doet in hoofdstuk V drie voorstellen. De bespreking daarvan op de verschillende plaatsen in onze gemeente heeft aan het licht gebracht, dat te weinig rekening gehouden is met de rol van wijkkerkenraden als ‘bevoegde instantie’ als het gaat om de kerkdiensten en als plek waar betrokken vrijwilligers elkaar ontmoeten, elkaar inspireren en waar contacten gelegd en onderhouden worden.

Wat die bevoegde instantie betreft, een kerkdienst kan pas gehouden worden als de drie ambten aanwezig zijn. Naast een predikant is tenminste één ouderling en één diaken nodig. Zij zijn verantwoordelijk voor de gang van zaken in en rondom de kerkdienst (daarbij valt ook te denken aan kindernevendienst en jeugdkerk). Zij doen dienst, liefst niet elke zondag, maar volgens een rooster op gezette tijden. Dat vraagt een bepaald aantal ouderlingen en diakenen per vierplaats.

Daarenboven gaat de kerkorde er van uit, dat het hart van de kerk daar klopt, waar mensen bijeenkomen om God en elkaar te ontmoeten en inspiratie te ontvangen en te delen voor hun leven van alledag. Als aan een gemeente meer dan twee predikanten verbonden zijn zal zo’n gemeente in de regel bestaan uit wijkgemeenten met wijkkerkenraden. Waar in de kerkorde sprake is van kerkenraad wordt in zulke gevallen bedoeld op de wijkkerkenraad.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

De inzet van de CTB blijft dezelfde als eerder, namelijk dat de verantwoordelijkheid voor het beleid door het geheel van de kerk en de afzonderlijke delen in gezamenlijkheid gedragen wordt om zo het werk waartoe we ons geroepen voelen en weten zo optimaal mogelijk te kunnen doen.

Om een krachtig beleid te kunnen voeren (vanuit de visie van hoofdstuk I en naar de gewenste situatie van hoofdstuk III) zal de Algemene Kerkenraad gaan bestaan uit ouderlingen, diakenen en predikanten, waarvan sommigen de wijkgemeenten vertegenwoordigen en anderen de verschillende taken in de gemeente. Volgens de commissie zijn dat:

- pastoraat
- diaconaat
- eredienst
- jeugdwerk
- oecumene
- gemeenteopbouw
- vorming en toerusting
- missionair werk
- kerkrentmeesterlijke aangelegenheden

Elke huidige wijk heeft zijn sterke kanten en ook zijn specifieke kenmerken of kleuren. Het is van belang, dat de opgedane ervaringen gedeeld worden met elkaar. Met het oog daarop zullen de vertegenwoordigers van de taken in de AK een goed contact onderhouden met wie in de huidige wijken bij die taak betrokken zijn.

Degenen, die zich in de wijken met de taken (van bv pastoraat, eredienst, catechese, vorming en toerusting) bezighouden, zullen elkaar per taak bijvoorbeeld twee keer per jaar in een 'overleggroep' ontmoeten.

In deze overleggroepen vindt coördinatie van werkzaamheden plaats tezamen met uitwisseling van gedachten en ervaringen.

Toevertrouwen bevoegdheden aan AK

De kerkorde biedt de mogelijkheid aan de wijkkerkenraden om taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden toe te vertrouwen aan de AK (ord 4-9-4). Wanneer wijkkerkenraden van die mogelijkheid gebruik maken, zal een en ander in het plaatselijk reglement worden vastgelegd. Stedelijke werkgroepen houden zich bezig met de uitvoering van de taken, die hen door de wijkkerkenraad zijn toevertrouwd en/of waarvoor zij anderszins de verantwoordelijkheid dragen. Zij vergaderen in de regel vaker dan twee keer per jaar (zoals nu het geval is met de stedelijke diaconie en het college van kerkrentmeesters).

De wijkkerkenraden behouden hun verantwoordelijkheid voor het werk, dat zij niet aan de AK hebben toevertrouwd.

De CTB stelt de AK voor om de wijkkerkenraden te verzoeken aan te geven voor welke taken zij zich verantwoordelijk voelen. Dat hoeven niet alle taken te zijn, maar die waar zij zich vooral mee bezighouden. Immers, niet elke wijkkerkenraad zal alle taken behartigen. Zo krijgen we een goed beeld van wat er waar en door wie gebeurt en krijgen we oog voor de veelkleurigheid van onze gemeente.

Beleidsplan

De kerkorde noemt als één van de taken van de kerkenraad de vaststelling van het beleidsplan. Tot het opstellen van een beleidsplan zijn alle gemeenten verplicht.

De AK zal in goed overleg met de wijkkerkenraden zorg dragen voor het opstellen van het beleidsplan als geheel en dit enkel vaststellen met toestemming van de wijkkerkenraden.

Over de verdeling van de bevoegdheden valt aan het volgende te denken.

De AK vraagt aan de wijkkerkenraden voor welke taken zij zich verantwoordelijk willen stellen. Uiteraard is en blijft elke wijkkerkenraad verantwoordelijk voor wat hem volgens de kerkorde en het plaatselijk reglement toebehoort en wat hij niet aan de AK heeft toevertrouwd.

De AK stelt aan de wijkkerkenraden voor aan hem toe te vertrouwen:

- de verantwoordelijkheid voor dat aspect van het pastoraat, dat de grenzen en de mogelijkheden van de wijken te boven gaat; de vertegenwoordiger van de taak pastoraat inventariseert tesamen met wie zich daar in de wijken mee bezighouden of pastoraal gezien hier in Enschede niemand buiten de boot valt (te denken valt aan verschillende leeftijdsgroepen, maar ook aan verschillende categorieën mensen); daarnaast onderzoekt hij/zij of er bij de vrijwilligers in het pastoraat behoefte bestaat aan toerusting en begeleiding; indien deze behoefte aanwezig is, zal de AK daarin trachten te voorzien.
- de verantwoordelijkheid voor dat aspect van 'eredienst', dat uitgaat boven wat er op de verschillende vierplaatsen gebeurt; de vertegenwoordigers van de taak eredienst inventariseren tesamen met wie zich daar rond de vierplaatsen mee bezighouden (zoals werkgroepen liturgie) of het 'aanbod' van de verschillende diensten en vieringen tegemoet komt aan de verlangens en behoeften van gemeenteleden en anderen.

- de verantwoordelijkheid voor het jeugdwerk stadsbreed; het is de AK een zorg, dat hier in Enschede in en vanuit de wijken een eigentijds aanbod wordt gedaan aan jongeren, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan het ontwikkelen van hun identiteit.
- de verantwoordelijkheid voor de oecumene, waarbij de ontmoeting met anders-gelovigen zich niet zal beperken tot die van christelijke huize, maar zich zal uitbreiden tot aanhangers van andere godsdiensten, dit alles met het oog op de kwaliteit van onze samenleving.
- de verantwoordelijkheid voor gemeenteopbouw; de AK zal stimuleren, dat activiteiten ontplooid worden, die gericht zijn op de opbouw van gastvrije en vitale gemeenten.
- de verantwoordelijkheid voor vorming en toerusting; de vertegenwoordiger van deze taak biedt tesamen met wie zich daar in de wijken mee bezighouden (zoals werkgroepen catechese en V en T) de jonge en oudere leden van de wijkgemeenten een leer- en toerustingsprogramma aan.
- de verantwoordelijkheid voor missionair werk; de AK zal zich ervoor beijveren, dat de gemeente zich bewust is en steeds weer wordt van haar roeping om getuige te zijn van Gods heil voor de wereld.

De volgende twee taken behoren reeds tot de verantwoordelijkheid van de AK:

- de verantwoordelijkheid voor het diaconaat stadsbreed, getuige de aanbieding door de stedelijke diaconie van het recente beleidsplan aan de AK;
- de verantwoordelijkheid voor kerkrentmeesterlijke aangelegenheden, getuige de jaarlijkse vaststelling van begroting en jaarrekening door de AK en wat daarmee samenhangt.

In overleg met de wijkkerkenraden kan de AK taken, al dan niet op ‘ad hoc’- basis op zich nemen; hij draagt dan de verantwoordelijkheid voor die projecten, al dan niet op ‘ad hoc’ – basis, waartoe de AK in nauw overleg met de wijkkerkenraden heeft besloten. Hierbij valt te denken aan de inzet voor en betrokkenheid bij vluchtelingen, die een beroep doen op onze gemeente, maar ook aan onze betrokkenheid bij het Citypastoraat.

In het onderstaande is een poging gedaan om de verschillende taken uit te splitsen. Links staan de taken waarvoor de wijkkerkenraad verantwoordelijk is. Zij kan die uitvoeren in samenwerking met andere wijken.

Een overzicht

Wijk, al of niet samenwerkend	Stedelijk	Commissie
	<i>Stedelijke diaconie, stadsbreed</i>	<i>werkgroep</i>
<i>Zorg voor elkaar</i>		<i>overleggroep</i>
	<i>Vluchtelingen</i>	<i>Overleg/werkgroep</i>
<i>Catechese,</i>	<i>Catechese:, training en verdieping</i>	<i>Overleg/werkgroep</i>
<i>V&T (intiem), kringen</i>	<i>V&T: uitwisseling, uitvoering (bekende sprekers)</i>	<i>Overleg/werkgroep</i>
<i>Eredienst</i>	<i>Eredienst: uitwisseling & verdieping</i>	<i>overleggroep</i>
<i>Pastoraat</i>	<i>Pastoraat: uitwisseling & verdieping</i>	<i>overleggroep</i>
<i>Open kerk, missionair</i>	<i>Open kerk: uitwisseling &</i>	<i>Overleg/werkgroep</i>

<i>Naar keuze</i>	<i>verdieping</i>	
	<i>Citypastoraat</i>	<i>Oecumenische werkgroep</i>
gemeenteopbouw	Gemeenteopbouw: uitwisseling & verdieping, uitvoering	Overleg/werkgroep
Jeugdwerk, naar keuze	jeugdwerk	Overleg/werkgroep
oecumene	Oecumene stadsbreed	Overleg/werkgroep
	interreligieus gesprek, oecumene	werkgroep
Inbreng beroeping van predikanten	Verdeling predikantsplaatsen (herschikking) voorbereiding beroepingswerk	Ad hoc groep
	Preekrooster, collecterooster	moderamen
Wijkbeleidsplan	Stedelijk beleidsplan	moderamen
Beheer, wijkkas	Kerkrentmeesterlijke aangelegenheden	werkgroep

In de wijkkerkenraad moeten die aandachtsgebieden waarvoor de raad zich verantwoordelijk acht, vertegenwoordigd zijn. Hetzelfde geldt voor de AK met betrekking tot de taken, georganiseerd in werk- en overleggroepen. Voor beide geldt, dat deze vertegenwoordiging plaats kan vinden door een vaste afgevaardigde of door een adviseur op 'ad hoc'-basis.

Samenstelling van de AK

De beoogde samenstelling van de kerkenraad is: vrijgestelde voorzitter, vrijgestelde scribe, 2 predikanten, 7 ambtsdragers vanuit de wijken ongeveer gelijk verdeeld over de beide ambten van ouderling en diaken, 1 ouderling pastoraat, 1 diaken voor het stedelijke werk, 1 ouderling eredienst, 1 ouderling/diaken jeugdwerk, 1 ouderling/diaken oecumene, 1 ouderling/diaken gemeenteopbouw, 1 ouderling vorming & toerusting, 1 ouderling/diaken missionair werk, 2 ouderlingen kerkrentmeester. Totaal 21 leden.

Tenminste één lid van de wijkkerkenraad is lid van de Algemene Kerkenraad.

Overleggroepen

In de overleggroepen behoeven niet alleen ambtsdragers zitting te hebben. De overleggroepen zullen een werkbare grootte dienen te hebben. We bedoelen daarmee dat niet alle werkers op een bepaald terrein in zo'n werkgroep hoeven te participeren. Stel elke wijk heeft 10 pastorale medewerkers. Als van elke wijk 2 van hen deelnemen aan het beraad dat 2 keer per jaar plaats vindt, bestaat de overleggroep uit 14 leden. Daarmee valt goed te werken. Er dient goede aandacht te zijn voor het contact en de communicatie met de andere medewerkers.

Communicatie

Communicatie vanuit de AK zal plaatsvinden door de wijkvertegenwoordigers in de AK met de wijkkerkenraad en door de taakvertegenwoordigers met de werkers in de wijk, die zich specifiek met dat werk bezighouden.

De AK zal ernaar streven, dat vanuit elke wijk tenminste twee vertegenwoordigers in de kerkenraad zitting hebben en wel zodanig dat de verschillende beleidsterreinen stedelijk gezien twee keer vertegenwoordigd zijn in de kerkenraad. Ook de in de AK aanwezige

predikanten dragen zorg voor een goed contact tussen AK en wijkkerkenraad, waaraan zij zijn toegevoegd (zie hieronder bij 3.).

Daarnaast zal contact maandelijks via Samenspraak en de website plaatsvinden, waarbij gemeenteleden nadrukkelijk uitgenodigd worden te reageren op ontwikkelingen.

Bovendien verplicht de AK zich ertoe jaarlijks de gemeente in een Beraad bijeen te roepen om verantwoording af te leggen van zijn beleid.

De AK zal de komende jaren werken aan een versterking van het besef samen deel uit te maken van de ene gemeente van Enschede. Het is mogelijk jaarlijks een stadsbrede kerkdag rondom een actueel thema en met speelse werk- en ontmoetingsvormen te organiseren.

Het is ook mogelijk jaarlijks één van de (dan nog bestaande) wijken te vragen om zo'n dag te organiseren.

Ook de suggestie van Lonneker om op gezette tijden in een soort kerkcafé bij elkaar te komen verdient serieuze overweging.

Nadeel van clustering

Tegen de achtergrond van bovenstaande gedachten vraagt de CTB zich af wat de winst is van het opheffen van wijkgemeenten ten behoeve van een clustering in viereën of in tweeën.

Het enige voordeel dat zij ziet is dat de wijkgemeenten heel nadrukkelijk bepaald worden bij de noodzaak om tot reorganisatie te komen. Maar daarnaast ziet zij vooral nadelen. De huidige wijkkerkenraden worden samengevoegd en vormen vanuit hun huidige samenstelling een tamelijk grote clusterkerkenraad, terwijl ook de AK in zijn huidige vorm blijft bestaan.

Rondom de vierplaatsen zullen groepen hun op die vierplaats gerichte activiteiten blijven voortzetten.

De CTB ziet niet in welke winst hiermee behaald wordt.

Aanbeveling 2:

De CTB beveelt de AK aan om de wijkkerkenraden te verzoeken bovengenoemde

bevoegdheden en verantwoordelijkheden over te dragen aan de Algemene Kerkenraad.

Tevens beveelt ze aan om het besef te wekken dat we samen tot de Protestantse Gemeente van Enschede behoren en dat besef uit te laten groeien door speciaal met het oog daarop activiteiten te gaan ontwikkelen, zoals bijvoorbeeld een jaarlijkse, stadsbrede kerkdag en de suggestie van een maandelijks kerkcafé nader te onderzoeken.

Ze roept de wijken op kennis te nemen van elkaars activiteiten door bij elkaar op bezoek te gaan en wijkoverstijgende ontmoetingen te beleggen.

3. Predikanten

Reeds in het COSS-rapport is de gedachte omarmd, dat de wijkpredikanten ook inzetbaar dienen te zijn voor wijkoverstijgende, stedelijke taken. In de huidige procedure voor het beroepen van een predikant wordt met zoveel woorden van de betrokkene de bereidheid gevraagd zich daarvoor in te zetten. In dat spoor bezint het GPO zich reeds geruime tijd op de mogelijkheden en belemmeringen om tot stedelijke taken te komen. In het voorjaar van 2005 zal het GPO zich in een eigen schrijven met concreet uitgewerkte voorstellen tot de AK richten

De AK zal – op basis van een voorstel vanuit het GPO – bepalen met welke taak de Enschedese predikanten zich in het bijzonder zullen bezighouden. Daarbij kan het gaan om kortlopende projecten, maar ook om langer durend werk. Wanneer daarvoor bijscholing nodig is zal de AK daartoe de mogelijkheid bieden.

Uit de op de Beleidsnotitie binnengekomen reacties blijkt dat er een groot draagvlak bestaat voor het laten rouleren van de Enschedese predikanten over de stad en voor het laten

verrichten van wijkoverstijgende taken ten dienste van het geheel van de gemeente. Met het oog daarop stelt de CTB voor om de huidige wijkkerkenraden te verzoeken hun predikant niet alleen in te zetten voor de werkzaamheden binnen de wijk, maar ook voor de werkzaamheden ten behoeve van Enschede stadsbreed.

Om te werken aan het besef dat de Enschedese predikanten verantwoordelijkheid dragen voor het geheel en voor de afzonderlijke delen stelt de CTB voor dat zij zo mogelijk tenminste twee maal per maand op de hun toegewezen vierplaats voorgaan en dat zij daarnaast tenminste tweemaal per jaar een vergadering bijwonen van een andere dan hun eigen huidige wijkkerkenraad.

De predikanten zullen voor de uitvoering van hun werkzaamheden regelmatig overleggen met de wijkkerkenraad, waaraan zij zijn verbonden en met de AK voor hun wijkoverstijgende taak.

De CTB stelt voor, dat de AK met enige regelmaat gesprekken voert met de afzonderlijke predikanten. In deze gesprekken zal vooral het werk geëvalueerd worden en bezien worden hoe het werk – voor de wijk en voor het geheel van de gemeente in Enschede – het beste voortgang kan vinden.

Aanbeveling 3:

De CTB beveelt de AK aan om zo spoedig mogelijk het preekrooster zó in te richten, dat de predikanten zo mogelijk tenminste twee maal per maand in hun eigen wijkkerk voorgaan en daarnaast rouleren over geheel Enschede.

Daarnaast beveelt ze de AK aan om de wijkkerkenraden te verzoeken hun predikant tevens werkzaamheden te laten verrichten voor het geheel van de gemeente.

De AK stelt vast – op basis van een voorstel vanuit het GPO – met welke stedelijke taken de predikanten zich in het bijzonder gaan bezighouden.

Tenslotte beveelt de CTB de AK aan om op gezette tijden met de predikanten te spreken over hun werkzaamheden.

4. De verkiezing en beroeping van predikanten.

In dit rapport bepleit de CTB dat alle predikanten verbonden aan een wijkgemeente – uitgezonderd de Bethelgemeente – een tweeledige opdracht krijgt. In de wijkgemeente betreft het de gewone werkzaamheden van een predikant en voor de gemeente als geheel is het een bepaalde opdracht. Vanwege deze tweeledige opdracht begint de kerkenraad van de vacante wijkgemeente de voorbereiding van de verkiezing en beroeping van een predikant in samenwerking met de algemene kerkenraad. Wijkkerkenraad en algemene kerkenraad dienen elk in te stemmen met de kandidatuur.

De predikant wordt beroepen voor gewone werkzaamheden in een wijkgemeente met aanvullend algemene werkzaamheden op stedelijk gebied. Het beroepen van een predikant met deze gecombineerde werkzaamheden geschiedt door de wijkkerkenraad en de algemene kerkenraad gezamenlijk.

In het plaatselijk reglement wordt de verkiezing en beroeping van predikanten nader uitgewerkt, zowel met het oog op predikanten die van buiten Enschede beroepen worden als met het oog op Enschedese predikanten, die bij een herschikking van predikantstaken werkzaamheden in een andere dan hun eigen wijkgemeente zullen gaan verrichten.

Tot besluit

Met dit Herzien Rapport meent de Commissie Toekomstig Beleid aan haar opdracht te hebben voldaan. Ze verzoekt de AK haar van haar taak te ontheffen.

Ze wenst de AK en de wijkkerkenraden inspiratie en wijsheid toe om nieuwe wegen in te slaan, opdat de gemeente hier in Enschede haar roeping kan waarmaken.